

Gospodarstvo.

ZVEPLENOAPNENA BROZGA KOT SREDSTVO PROTI TRTNIM BOLEZNIM IN ŠKODLJIVCEM.

V odgovor na vprašanja posameznih vinogradnikov, kaj je soditi o sredstvu, katerega se uporablja ponekdo v zimskem času z uspehom proti trtnim boleznim in škodljivcem, naj služijo nastopne vrstice:

V mokratnih letih, kakršna so bila 1924 in 1925 je pač silno težko zatirati razne bolezni vinske trte in sadnega drevja s povoljnim uspehom in je skoro nemogoče, se jih popolnoma ubraniti. Če smo zamudili s škropljenjem ali žveplanjem v vinogradu samo en dan ali dva, se je bolezen razširila tako, da je dotično leto nismo mogli več spraviti iz vinograda. Bolezen v svojem bistvu ni bila odstranjena niti v jeseni, marveč je ostala skoro v istem obsegu še v času, ko je že odpadlo listje in ko je narava že zaključila rastno dobo v tekočem letu. Na prvi pogled te naše nadloge sicer ne opazimo, ker je zavzela druge oblike in prostore, v katerih more kljubovati zimskemu mrazu. Na trsnem lesu in kolju, kakor tudi na odpadlem listju in celo v zemlji so se naselili številni zimski ali trajni trosi, ki povzročajo v naslednjem letu nova okuženja (peronospora in oidija) in čakajo le ugodne prilike, da se izcimijo, to je pri 20—25 stop. C.

Da kolikor mogoče omejimo razširjenje bolezni potom zimskih trossov, je potrebno, da že poleti od peronospora ali oidija napadene, zelene vršiče iz vinograda takoj spravimo iz sežgemo. Dobro bi bilo tudi pobrati odpadlo listje ter ga uničiti. Na vsak način pa moramo rožje v okuženih vinogradih po dovršeni rezi spraviti na kupe ter spremniti v pepel. Trossom v zemlji žalobog ne moremo zlahka do živga ter jih zatigadelj tudi ne moremo uničiti.

Imamo pa sredstva, s katerimi moremo zabraniti, da zimski trosi ne vzklijejo v pomladi na trtnem lesu ter se ne morejo razširiti ob nastopu primerne toplote in vlage na ozelenete trtne dele. Eno teh sredstev je žveplenoapnena brozga, katero rabijo ameriškanski sadjarji z velikim uspehom proti raznim boleznim in škodljivcem sadnega drevja. Tudi v Nemčiji se rabi žveplenoapnena brozga za zatiranje raznih trtnih in sadnih škodljivcev.

Žveplenoapnena brozga je rujavordečkasta tekočina, katero dobimo, ako kuhamo žgano apno in fino zmleto žveplo z nekoliko vode. Za mazanje, ozir. škropljenje se da na ta način pridobljena tekočina potem mešati s poljubno množino vode.

Žveplenoapnena brozga se pripravlja takole: Na 15 litrov vode vzamemo 2,2 kg žganega apna in 1,3 kg žvepla. Apno mora biti brez kamnatih primesi, dobro žgano in porabno v ta namen. Žveplo naj bi fino zmleto in popolnoma čisto, to je takšno, kakršnega se rabi zoper plesen v vinogradu. Za kuhanje vzamemo železno posodo, ki naj bo tako velika, da apno pri ugaševanju ne škropi iz nje. V posodo nalijemo najprej samo eno petino vode, katero hočemo uporabiti za prireditev brozge ter jo nekoliko segrejemo. Apno je polagati previdno kos za kosom v njo. Ko prične apno močno ugaševati, je med neprestanim mešanjem dodati žveplo, katerega smo poprej z nekoliko vode zmešali v gosto kašo, da se ne sprime v kepe. Ko je apno že popolnoma ugašeno, prilijmo še ostalo množino vode. Mešanico je nato kuhati eno uro ter med kuhanjem pridno mešati. Vodo, ki pri kuhanju izhlapeva, nadomeščamo z dovolivanjem tople vode. Da moremo izvedeti, koliko vode je izhlapelo, naredimo na drogu, katerega smo vzeli za mešanje znamenje z zarezo. Ko se je tekočila hladila, jo precedimo, da se izloči na dno sesedla gošča. Tako pripravljena žveplenoapnena brozga se drži kakih mese dni, ako jo spravimo v posode, ki jih držimo zamazane na hladnem mestu, kjer pa ne sme zmrzovati.

Izkušnje naprednih vinogradnikov, kot Ulm v Zavrču, Zdravec v Središču, grof Bombelles na Vinici in dr. so baje dognale, da se z žveplenoapneno brozgo zabranjuje zlasti nastop oidija, ako se trsje namaže ž njo po končani rezi v februarju. To opravilo se priporoča osobito v vinogradih, kjer je bolezen v prejšnjem letu zelo hudo razsajala. V takšnih vinogradih je potrebno, da pri rezi ostrgamo vso staro skorjo raz starega dela trsa in potem pomažemo temeljito vse trtne dele s čepi in locni vred. V ta namen vzamemo primereno ščetko, katero namakamo v brozgo. Rožje znosimo iz vinograda in sežgemo. Za mazanje razredčimo žveplenoapneno brozgo do dve tretjini z vodo, to je, da dodamo enemu litru brozge 2 litra vode, za poznejše škropljenje proti oidiju v poletnem času pa primešamo enemu litru brozge 30 l vode.

Opozarja se, da se vrši mazanje trsa samo v zimskem času, predno so se začela očesa napenjati, najboljše po končani rezi meseca februarja. Poznejše mazanje, v mesecu marcu ali aprilu bi škodovalo očesom in se naj opusti.

Za mazanje enega orala vinograda rabimo približno 30 l nerazredčene, ali 100 l razredčene, to je za rabo pripravljene žveplenoapnene brozge. Uspeh mazanja z žveplenoapneno brozgo obstoja tudi v tem, da namazano trsje poganja veliko pozneje, nego nenamazano. To je pripisovati vplivu solčnih žarkov, koje namazano trsje vsled svoje svetle barve odbija, nenamazano pa privlačuje. Radi tega je namazano trsje pred pomladno pozebo bolj varno od nenamazanega.

Z žveplenoapneno brozgo škropimo razen proti oidiju tudi proti raznim boleznim na sadnem drevju in sicer proti škrlupu (Fusicladium), proti kodravosti (Krausellkrankheit), proti listnim in krvavim ušem, proti kaparjem in drugim rastlinskim in živalskim škodljivcem. Prvikrat je drevje mazati — približno

enako, kakor trsje — dva do tri tedne predno požene popje. Pa tudi v poletnem času je škropiti proti škrlupu in drugim rastlinskim boleznim in sicer peškasto sadje prvič 4—6 dni po odpadu cvetja, drugič pa, ko je sad dosegel debelost graha. Za obojekratno škropljenje se vzame na en del žveplenoapnene brozge 30 delov vode. V vlažno toplem poletju škropimo še tretjkrat, ko je sad že debel kakor oreh ter vzamemo sedaj na en del brozge 25 delov vode. Ne priporoča se škropiti ob vročem dnevnem času.

Koščičasto sadno drevje je bolj občutljivo, kakor peškasto, vsled česar je vzeti za poletno škropljenje 40 delov vode na 1 del žveplenoapnene brozge. Ker ima mešanica neprijetno lastnost, da razjeda bakrene posode, je škropilnice takoj po uporabi temeljito osnažiti. Še boljše pa je rabiti znotraj pocinjene ali kositrene škropilnice, ali pa škropilnice iz medi. Kdor ima opraviti s škropljenjem, stori dobro, ako si namaže roke in obraz z vazelino in zavaruje oči s primernimi očali.

Žveplenoapnena brozga ima pred drugimi sredstvi to prednost, da je zelo po ceni in da se mora uporabljati ne le proti boleznim na trsju, marveč tudi proti boleznim na sadnem drevju. Zatorej bi bilo želeli, da se poslužujejo tega sredstva vinogradniki in sadjerejci v obilni meri ter poročajo o morebitnih uspehih ali neuspehih v strokovnem časopisju.

Žveplenoapneno brozgo izdeluje in razpošilja v malem in na veliko tvrdka Anton Jurca v Ptuj. Današnja cena je 3 D za 1 kg

Izvoz vina v Avstrijo. Ministrstvo poljoprivrede i voda, odelenje za agrarno politiko in kooperacije, mi je doposlalo odlok z dne 12. oktobra 1925, br. 37.105 VI, sledeče vsebine: Po novi trgovinski pogodbi, sklenjeni med našo kraljevino in avstrijsko republiko, ki je bila pred mesecem podpisana na Dunaju in ki je deloma stopila avtonomnim potom v veljavo, je Avstrija docela ukinila prepoved uvoza vina iz naše krajevine. Od sedaj naprej se more naše vino uvažati v Avstrijo. Dovoljenja za uvoz izdaje avstrijsko ministrstvo trgovine ali ustanove, katere bode ono z izdavanjem uvoznih dovoljenj pooblastilo. Naše ministrstvo bo zahtevalo od avstrijske vlade tozadevne podatke in jih bo dalo naši javnosti na znanje. Carina na vino znaša 30 zlatih kron do izčrpanja kontingenta od 50.000 hl belega in 40.000 hl črnega vina. Za vino, izvoženo nad ta kontingent, se plača carina od 50 avstrijskih zlatih kron, to je za vino izpod 13% (prostornih) alkohola. Evidenco o izčrpljenju kontingenta bo vodila avstrijska carina. Razdelitve kontingenta za sedaj ne bo, to je prepušča se izvoznicarjem trgovcem, da v mejah kontingenta izvažajo vino. Trgovci in izvoznicarji v mariborski oblasti smejo se udeležiti na omenjenem kontingentu po znižani carinski tarifi. Dajem to zanimancem na znanje s pripombo, da ob enem predlagam kmetijskemu ministrstvu, naj se vodi v interesu našega vinogradništva evidenca izvoza vina tudi z naše strani. — Od velikega župana.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš. Z ozirom na sklep zadnjega občnega zbora, da naj načelnik zastran trsov in dreves iz drž. naprav pri velikem županu intervenira, nanašanja načelnikštvo svojim udom to-le: V kolikor se dopis velikega župana tiče trsov in ključev, so pogoji neizpremenljivi, ker jih je določilo ministrstvo; pač pa dobijo udje Kmetijske podružnice, ki prosijo po načelnikstvu, drevesa po nižji ceni in brez izkazila občine o premoženjskih razmerah in sicer I. po 10 dinarjev (namesto 15 dinarjev) in II. po 7 dinarjev (namesto 10 dinarjev) komad. — Načelnik.

Razstava perutnine. Kakor smo že poročali, se vrši dne 14. in 15. t. m. v vrtnem paviljonu Narodnega doma v Mariboru razstava petelinov in kokoši (rujave, grahaste in bele barve), ki bo združena s sejmom za plemensko perutnino naše štajersko-zagorske pasme. Ob poteku roka za prijavo se obveščajo razstavljalci, da morajo biti kure dne 14. t. m. najkasneje do 8. ure dopoldne na omenjenem mestu (vrtu). Kurnike je opremiti z naslovom lastnika ter je napisati tudi ceno posameznega komada, ako so živali na prodaj. Razstava se otvori v soboto, dne 14. t. m., ob 10. uri dopoldne s primernim kratkim nagovorom in pozdravom. Predavanja bodo: V soboto ob treh popoldne o zgodovini in važnosti domače perutnine, v nedeljo ob 11. uri dopoldne in ob treh popoldne pa o kurjem hlevu, odnosno o izbiri posameznih živali za plemo. Ker je namen razstave med drugim vzbuditi zanimanje za to panogo domače živinoreje tudi v srcih šolske mladine, se opozarjajo tem potom vsa vodstva šol v Mariboru in okolici zlasti na omenjena predavanja z uljudno prošnjo, da blagovolijo počastiti to prireditev s korporativnim obiskom. Vstopnina za šolsko mladino prosta, za posameznike za 3 dinarje. Razstava se zaključuje v nedeljo, dne 15. t. m. ob štirih popoldne, nakar bo treba čimprej izprazniti razstavljalni prostor. — Odbor.

Od gospodarskega tečaja v St. Andražu pri Velenju priredeno predavanje »Svete vojske« iz Ljubljane se je dobro obneslo. Vkljub slabemu vremenu se je zbralo zadosti občinstva pri predavanju, ki se je vršilo v šoli s skioptičnimi slikami. Razred je bil docela napolnjen. Pač pa je bila slabša udeležba pri praktičnem izvajanju na posestvu g. Podpečana. Očividno je plašilo občinstvo deževje in slaba pot. Vendar smemo biti z uspehom tega prvega poizkusa zadovoljni. Storjen je prvi korak, kateremu bo sledil drugi. Podpečani razpolagajo zdaj s sodčkom izborne, pristne in zdrave sadne pijače, ki se bo brezdvomno pri nas splošno udomačila. Naprednjaci je St. Andraž, drugi naj mu sledijo!

Mariborski trg dne 7. novembra 1925. Mrzlo in deževno vreme je bil vzrok, da tega dne trg ni bil dobro preskrbljen, pa tudi ne dobro obiskan. Bilo je sicer 54 slaninarjev na trgu, toda drugi kmetje so pripeljali samo 14 vozov zeljnatih glav in drugih živil in tudi samo 5 vozov

sadja na trg. Slaninarji so prodajali svinjino po 20 do 30 din., slanino po 25 do 30 din. in drob po 15 do 20 din. 1 kg; domači mesarji pa so prodajali govedino po 15 do 20 din., teletino po 17.50 do 20 din., svinjino po 20 do 22 din., klobase po 25 do 35 din., prekajeno meso po 28 do 40 din., gnjat po 40 do 50 din., drob po 7 do 15 din. 1 kg. — Perutnine je bilo okoli 400 komadov, Cene, ki so se držale, so bile velikim piščancem 40 do 75 din. par, kokošem 30 do 60 din., gosem, racam in puranom 50 do 100 din., domačim zajcem 8 do 50 din., kanarčkom 35 do 100 din., grlicam 35 do 37 din. komad, 1 kozličku 120 din. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetke: Bilo je 150 vozov na trgu, tako da je bila tudi Strossmajerjeva ulica napolnjena z vozovi. Cene so bile krompirju 3.50 do 5 din. za mernik (7 in pol kg), oziroma 1.25 do 1.75 din. kg, solati 1 do 2 din. kg, glavni solati in endiviji 50 para do 2 din., ohrovtu 0.50 do 2 din., kumarcam 0.50 do 2 din., buči 1 do 3 din., pesi 0.25 do 1 din., korenju 0.25 do 1 din., karfijolu 2 do 10 din. komad, zeljnatim glavam 0.50 do 2 din. komad, čebuli 1.25 do 5 din., česnu 3 do 6 din. venec, kislemu zelju 3 din., kisli repi 2 din., fižolu 2 do 4 din., paradiznikom 1.50 do 2.50, ovčjemu siru 20 din., trapistovskemu siru 25 din., maslu 40 do 48 din., kuhanemu maslu 50 do 60 din. kg, mleku 3 do 3.50 din., smetani 12 do 14 din., maslinemu olju 30 do 48 din., bučnemu olju 26 do 32 din. liter, jajcam 1.50 do 2 din. komad, sirčku 1 do 8 din. hlebček. — Sadja je vkljub velikemu izvažanju mnogo na trgu. Cene so bile jabolkom 2 do 5 din., hruškam 3 do 10 dni, breskvam 4 do 10 din., grozdju 4 do 12 din., kostanjem 5 din. kg, pečenim kostanjem 6 din. liter, limonam 1 do 1.75 din. komad, figam 6 do 8 din. venec, kokosovim orehom 15 din. komad. — Cvetlice so se pocenile, odkar je podjetje Džamonija otvorilo prodajalno v Slovenski ulici, kjer se dobijo vsaki dan sveže rezane cvetlice. Cene so bile 1 do 7 din., z lonci primerno dražje. — Lončene in lesene robe je bilo to pot malo na trgu in se je prodajala po 5 do 50 din. komad. — Seno in slama: V sredo, dne 4. t. m., so kmetje pripeljali 4 vozove sena, 1 voz otave in 3 vozove slame na trg. Cene so bile senu 50 do 70 din., otavi 65 in slami 37.50 do 40 din. za 100 kg, slama se je prodajala tudi po 1.75 din. vsaki snop. V soboto, dne 7. t. m., pa kmetje radi deževnega vremena niso pripeljali ne slame ne sena na trg.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 6. novembra se je pripeljalo 120 svinj in 2 kozl. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 100 do 150 din., 7—9 tednov stari 180 do 225 din., 3—4 mesece stari 280 do 320 din., 5—7 tednov stari 350 do 480 din., 8—10 mesecev stari 520 do 680 din., 1 leto stari 1000 do 1100 din., 1 kg žive teže 11 do 12.50 din., 1 kg mrtve teže 15 do 18 din., ovca komad 200 din. Prodalo se je 49 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Meso od volov, bikov, krav in telic od 10 do 19 din.; telečje meso od 12.50 do 20 din.; svinjsko meso sveže od 12.50 do 27.50 za 1 kg.

Lesni trg. V lesni trgovini vlada še vedno precejšen zastoj. Najživahnejše je še trgovanje z drvami, za katere je sedaj nastopila vsled bližajoče se zime sezona. Drva se prodajajo v zadostni množini doma, precej se jih pa izvozi tudi v Italijo. Tudi Madžarska uvaža naša drva, posebno iz Slavonije in Medžimurja. — Mehki les se izvažuje v omejeni meri v Italijo, Francijo in Afriko. Negotovost laške in francoske valute znatno ovira trgovanje. Tesan les se doma slabo prodaja, ker se je gradbena sezona končala. — Za trdi les vlada malo zanimanja. Hrastov les sploh ne pride več v poštev za izvoz, ker nam konkurirajo z nižjimi cenami Poljska, Čehoslovaška in Rumunija. — Bukov les se izvažuje v Nemčijo, vendar ovirajo izvoz visoki, tranzitni tarifi preko Avstrije. Naša država bi si morala s pogodbami zasigurati znižanje tranzitnih tarifov, potem pa bi lesna trgovina zopet oživila.

Poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo inozemskim strokovnim časopisom in društvom. Zalec, Savinjska dolina, dne 9. 11. 1925. Hmeljska kupčija se je zopet nekoliko oživila. Minuli teden je bilo od letošnjega pridelka prodanih čez 400 bal po cenah od 75 do 125 dinarjev za 1 kg. Od letine 1925 je še neprodanih približno 600 centov, to je 5% vsega pridelka, in od letine 1924 pa približno 800 centov po 50 kg. Več tujih prekupcev še posluje tukaj. — Društveno vodstvo.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 55.50—56.10 din., angleški funt 275—275 din., francoski frank 2.23—2.27 din., italijanska lira 2.22—2.25 din., švicarski frank 10.85—10.90 din., čehoslovaška krona 1.66—1.70 din., avstrijski šiling 7.90—8 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 9.20 centimov.

Darujte za spomenik vojnim žrtvam, ki počivajo na pokopališču v Pobrežju pri Mariboru!

Cirilova tiskarna v Mariboru je dozdej založila in izdala sledeče zvezke »Cirilove knjižnice«: 1. zvezek: dr. Lenard: Jugoslovanski Piemont. 7 D. 3. zvezek: dr. Lenard: Slovenska žena v dobi narodnega prepoda 10 D. 4. zvezek: Moj stric in moj župnik. Povest. 4 D. 5. zvezek: Melville: Gladiatorji. Roman. I. del 8 D. 6. zvezek: Melville: Gladiatorji II. del 10 D. 7. zvezek: Wells: Zgodba o nevidnem človeku. 7 D. 8. zvezek: Orczy Dušica. Roman. I. del 16 D. 9. zvezek: Conan Doyle: V libijski puščavi. Roman. 12 D. 10. zvezek: Burnett: Živ pokopan. Povest. 8 D. 11. zvezek: Camelli: Izpoved socialistična (Od socialističnega duhovnika). 16 D. 13. zvezek: E. Lešnik: Sumi, šumi Drava. Črtice iz mariborske zgodovine. 5 D. 14. zvezek: Ljubša: Slovenske gorice 7 D.